

ВЕЛИКА СРБИЈА

ЬА GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сант.

КЋЕРИМА ПОНОСНОГА АЛБИОНА

— ГОСПОДИЦАМА ХАРЛЕЈ —

Гледао сам вас. Крај ковчега праста,
У ком вам било нецењено благо,
Хладне и неме, стајале сте обе,
Признања вредне и јуначне кћери,
А спровод тужни, у болу дубоку.
Са страхом чека растанка тренутак.
Ал' и он дође, земља жртву прими,
А ваше око заплакало није....
Свакоме срце стезало се јако,
Ал' гледећ на вас нико плако није

Ко туга што се салила у камен,
Мушки сте обе стајале ко војник,
С ратничким руњом, са нашим знамењем,
Гледајућ мртву што вам живот дала.
Ал' нит су сузе лиле се низ лице,
Нити се бол ваш пробио у јаук:
Ратнички ви сте ожалиле мајку
Ко праве кћери гордог Албиона.
— О, дришћи, рекох, Германијо хола!
Победа лежи у кћерима таквим!

Поносне кћери велике матере,
Безмеран вам је и бол и губитак,
Ал' добро знате, да је жртва драга
Принета оном, који није мали
Храброшћу, срцем, славом и јунаштвом
И искушењем, што га Судба дели...
И добро знате, да има у свету
Светије нешто и од саме мајке
И драже нешто од живота сама, —
Да има дужност и служба идеји.

И ја разумем, што не беше суза,
Када сте земљи предавале мајку,
Која је пала на дужности светој;
И ја осећам, да сте јасно чуле
Откуцај нашег захвалнога срца.
— Мајка је ваша као јунак пала.
А ваша срца, рањена ал' крепка,
Одговор искрен нашима су дала:
— Ми опет нисмо остала без мајке:
Српска је душа наша друга мајка.

25. фебруар. 1917. Солун.

УЗБУЊИВЕ ВЕСТИ

Према многобројним вестима које допиру до нас, у Бугарској се дешавају веома интересантне ствари. Од како су отпочеле велике и снажне борбе на маједонском фронту, у Софији, Пловдиву, Старој Загори, Татар-Пазарџику и другим местима свакодневно се пуне затвори са оним светом који шири «лажне, узбуњиве и онеспокојавајуће» гласове! Ова факта потврђују поред владиног листа »Народни Правак« и сва бугарска гласила као и многобројни бугарски заробљеници, који се данас налазе на нашој страни. Глобе се, сурово кажњавају, хапсе и подвргавају разним

шту мисију уједињења, а моји војници су завршили ратовање!» А деда Радославов, достојни представник бугарског народа, допунио је Фердинандову прокламацију изразом: Србија је живела сто година, доста јој је било и толико. Оно што смо желели, добили смо. За нас Бугаре рат је завршен!

Насташе бурна весеља и пљачке, пијанке и развратне оргије, дижу се триумфали луци, кличе се Фердинанду, изнуђавају се од поробљеног народа петиције о верности и оданости, а за то време бугарска штампа са урођеним цинизмом оплакује горку судбину српске војске која више не постоји. Но, рат је одавна завршен, зашто нас јоште држе, питала је се бугарска војска, али...

Чудновата стварност. — Ми морамо узети и Солун, јер су се тамо родили наши просветитељи Ђирило и Методије, доказивали су бугарски научници; не, ми морамо ради нашег спокојства, отерати савезну војску пре но што оде сама, да се дочекамо богатог плене, допуњавали су бугарски политичари. И оно што наумише, учинише. Уђоше у Лерин, дођоше и у Костур да би што пре доживели Кајмакчалан, Ниџе и Старков Гроб. Тада прочитасмо у Радослављевом органу »Народни Правак« овај кратак извештај: Ми немамо агресивне тежње према грчкој Маједонији. Наша војска је напустила извесне истакнуте тачке да би посели стратегијске положаје који су тако утврђени да нема тесне, која је у стању да пробије наш фронт.

После два месеца, исти лист је донео овакав извештај:

Ми смо се повукли из Битољ привремено, пошто је наша пажња била сконцентрисана на Бугарешт, али пошто смо завршили рат у Румунији, ми ћемо не само повратити Битољ, него ћемо протерати Сарајеву војску са Балкана и принудити је да се сва подави у мору... А после неколико дана исти лист доноси ово:

Ми смо се из стратешких разлога повукли

из неких места не пре-трпевши губитке, али ка-ко се о овоме проносе разне узбуњиве вести, то се ставља на знање свакоме да ће за проношење обеспокојавајућих гласова бити предат ратном суду!

Разочарење. — После пада Бугарешта сва бугарска штампа је ликовала од радости што ће пропаст Румуније проузроковати закључење мира. Тада су професионалне патриоте доказивали да је светски рат за Бугарску — завршен. Кајзер је понудио мир, наши савезници га одбише, а бугарска штампа удари у грдију тврдећи како је бугарски народ жељео да дође до мира, али то не стоји до њега!... Али што је од нарочитог интереса, за нас, то је да се од тада појављује дискусија код Бугара о томе да је Маједонија недељива, док су раније тврдили да је Србија само једна историска сенка!...

»Ми смо живели у са-моћи, говорио је ту скоро један интелигентан Бугарин, заробљен на Битољском фронту, али сада увиђамо да ми не можемо победити ни Русију ни Енглеску, нити остале савезнике. — Код нас је у последње време велики страх овладао кад смо сазнали колике смо губитке имали на маједонском фронту а раније су нас уверавали сви, да је то једна обична вавилонска руља, која не зна зашто се бије, но ова збиваја је наговестила Бугарском народу да му предстоје такве борбе о којима нико није сањао, говорио је други заробљеник. Ми смо истом сада схватили и појмили опасност која нам грози са свију страна. Ово је сазнање — наговестио је даље — постало данас опште мишљење свију слојева бугарског народа. И о томе се говори, прича и јавно дискутује, али војне власти су предузеле ужасне репресалије према свима који ма шта о томе говоре. Услед тога је ухапшено само у Софији преко десет хиљада лица! Али истина се не може скрити. Кад сам био последњи пут код куће, отац ми отворено рече да се што пре пре-

дам онима, који ће сутра бити господари Бугарске! И ја сам га послушао, завршио је бугарски војник. А ту скоро читамо у »Народни Правак« позив на све патриоте које позвију војне власти да им достављају имена људи који шире узбуњиве вести. Довољно је и ово па да се појми и добро схвati садања ситуација у Бугарској, где почињу и шире слојеви да стичу поимање о своме беспријерном злочину који су учинили и према Србији и према Русији. Али ово кајање није последица каквог расуђивања, већ то потиче од страха и кукавичлука, особина које се тако рељефно манифестију код Бугара у току целе њихове прошlosti. Јер када су на власти, у својству господара, према потчињенима су до крајности свирепи и осиони, али зато од њих нема већих робова и пузаваца кад су под туђином. Ово треба забележити и упamtити.

СТРАНА ШТАМПА

Немачки губитци

Лiberat (Мадрид): «У јулу 1915., цела светска егзампа објављена је склону статистику из немачког издавања: немачких заробљених и несталих војника 490 хиљада, погинулих и умрлих 1,636.000; ранењих 1,880.000; смртних 4.066.000.

Неколико месеци касније, после офанзиве Брусиловљеве и у Шампанија и после Вердена и Соме, немачка штампа објавила је ову другу статистику: немачких заробљених и несталих војника 459.517; мртвих 879.976; ранењих 2.223.800; смртних 3.573.293.

Доказ, да су тачни бројеви прији, а не други излази из самих изјава немачког канцелара, који је у марта 1916. рекао пред комисијом ријхстага, да су немачкими некачким губитци у последњем фебруару достигли број од 3.500.000 људи, и да та цифра представља 200.000 људи же-сечно.

Из тога се може закључити, да се давас цела сума губитака приближује цифри од 5 милиона».

Енглеска акција

„Форверц“ (пуковник Генке): «Енглези су на својим секторима постепено пронирили своје нападе. Они управљају углавном свој напор ка крајњем северу сектора Соме, на обеја обалама Анкра; то чине свакако да би

противили своју будућу линију деца Велике Британије, навосе смртне ударе немачкој Културе и света принципи на којима почиња савезничка борба, налазе најбољег осветника за увреде које су од ње претрпeli.

Они су исто тако управили и на другим тачкама фронта, од Араса до Ибра, озбиљне нападе, неко се мисли да не може закључати о њиховим каскијама смртевима.

Најзад, ми смо јанас сигурни, да они продужују да смеђују знатна одељења француских трупа и да су заузели недавно један нов сектор јужно од Соме.

Било би дестаљасто хтети пронаћи у томе доказ ослабљења француских снага. То је само доказ повећања средстава, којима располажу Енглези, а која су им довољна да омогује њиховим Савезницима да своје трупе концентришу ка центру и десном крилу. Ми би учинили велику погрешку, кад би уобразили, да Француска неће учинити све да одржи своје ефектве из старом инвоу.

ГРЧКА ШТАМПА

„Неа Алитија“: Верден је изао. Наки крајем фебруара, као што се најлошији кронпринц. Наки средином јуна, као што се најлошији крајер. Али наки после осмо месечне борбе, за чије је време Немачка жртвовала пола милиона својих људи.

Француска војска, која је дугогодишњу борбу издржавала са немилостима отпорном снагом и херојском, показала је чудотворну силу свога патротизма када је куцилу час да се баци на не пријатеља и да га неумољаво са тре. Из ове митске, из ове гигантске борбе Француска извије обавјена славом победе и уз пљескање целог цивилизованог света. Немачка одступи победе на изнурени и понижена.

Сутрадашни историчар моћи ће написати на књизи о Верденској именској борби:

«Славна победа Француске, бела пораз Немаца.»

(Крај опшерне расправе која је изазвала неколико дана.)

„Македонија“: Радост је и свих Грка радост Народне Владе подвожом победа британских војске у Месопотамији. Грчки се народ радује двогубом радошћу: радује се, јер се помоћу таквих победа брзо већа пребегла кап Слободе, који ће се високо дати за све државе и све народе. Победе, као што су ове које од македонског времена стално описане херојске

ник речи „краљ“, то не показује неку промену у његовим институтивним државним убеђењима, већ један удаљен одјек вантијског хоба кад се истива и правом Грчком управљају деспот-

ски или без икаквог њеног учешћа у стварању таквог режима, који су други народи царевине и створили и одржавали.

Пол-Луј

у правцу Жарбе. Борба је почела или Акмет и његови извози не учествовали у битци, него су одмах побегли чим су видели да се аутомобили приближују. Наша је војска ушла у Сунву. Становништво је примило енглеске војнике са великом радошћу. Сенусиси су опљачкали свој становништво та вароши. Становништво је из изјаве и из захвалности за одобрење, коносило војницима пуно поткрепе урми. Аутомобили су се мешавили вратили изнаг.

РАЗОЧАРЕЊЕ

Обмане немачке јавности

Берн, 2. марта.

У почетку нове сумаренске кампање, немачки кинески је рекао у рајхстагу: «Парадистичка средства постигају оружјем. Наша мајорочнија међујединица, Енглеска, почела је да своје господарство над светом. Појачан сумаренски рат мора се наставити. Он је започет са пуком вером, да ће ускоро довести до светског мира».

Међутим, у истом тренутку, када су учењене ове одсачне изјаве, немачка власа малаже изгубила, да смире бесконтактни оптимизам јавног министра односно сумаренског рата.

Ево, како «Министар Абендцјутинг» стварајући је изјаву: «Биха би погрешка у ображавати, да би крајњи сумаренски рат могао примијети Енглеску да тражи милост за њен месец, па и дуже».

ТУРЦИ И НЕМЦИ

Жеље за уништење турске расе

Лондон, 2. марта.

«Акбарел Хард» иракски је која излази у Алжиру, публикује писмо једног грађанина из Дарес—Салам упућено једном трговцу Арапу у Траполису, писмо које потврђује велико непријатељство Немца у Источној Африци против Ислама.

«Победоносне енглеске трупе пртерали су немачке тврђаве и заузеле су дунавске градове у Египту и Енглеску да тражи милост за њен месец, па и дуже».

ЕНГЛЕСКИ УСПЕХ У ЕГИПТУ

— Заузеће Сунве —

Лондон, 2. марта

Домаћин енглеског штапа у главном граду у Египту је присујео ваздух, који су блокирани аутомобили извршили против са-з Сунве.

Објекти су изнада био да се потисне Гран Шеек Сенусиса, Сајадакмел, који се је са 800 људима утврдио у тој сави.

146 аутомобила били су на 90 миља од обала и сутрадан, попеља се на једну високу и 15 миља од Сунве. Која испољи

роде створене за велике ветрове. И нашта није страшније и Створена дунавска бура на грчком неумољивије од гњева ових мртвих земљиних доби један облик увр-вих трупана. На непријатељском тарје појаве, што претискивају положају, која је аброгаје свакога од нас, коју ма зовемо сине уочљива тачка за артиљерију — повратак у своју рају, овлада првим пустони-домовину. Тихо ваздушно море

Паклена ураганска ватра ир-вих гвозденака трупана преиста-јам непознато, а познаде се тек кад се оно узбуди. Не потраја дуго и глухо ваздушног мора Богом изабрана неумитна судња, под плавим небеским сводом по-сруча се у бугарске ровове као казна за виших воћијена аза.

Тардоглави и крвожедни Бугари ображени дејством наше артиљерије и силним налетом наше ђава поред Островског Језера, пешадије на појумљених висима као кукачице почиме да беже остављени сидан плен. Само јашем пуку оставили су две батерије

пушка и два темка брамбетна-ција би извршиваше срховитог топа од 10,5 см., чуко каре и си-санитетски материјал поред

ФЕЉТОН

Мил. Ж. Лазић.

ТРИ АРТИЉЕРЦА

Слика из рата

— ФЕЉТОН —

Глас о прецизном гађању и су били под заштитом наше артиљерије: „Сербо артиљерија бон“, мајстори од заната, одјекују је „очен харашо“.

Осману је први септембарски дан, дан српског одузимања и славе.

Похвучени и утврђени борбе, на ред приступ у крилу Мадка Ниџе као ластимо гнездо.

Артиљеријска припрема и наређења за напад учинена су.

Гробна тешница овлада на фронту. Топли артиљеријски сунца затрепавају ваздух у Орлове морске, којима унутра лежи ју боко спокојство, а с пода склоност ка излагању опасности; при

ств. И нашта није страшније и Створена дунавска бура на грчком неумољивије од гњева ових мртвих земљиних доби један облик увр-вих трупана. На непријатељском тарје појаве, што претискивају положају, која је аброгаје свакога од нас, коју ма зовемо сине уочљива тачка за артиљерију — повратак у своју рају, овлада првим пустони-домовину. Тихо ваздушно море

Паклена ураганска ватра ир-вих гвозденака трупана преиста-јам непознато, а познаде се тек кад се оно узбуди. Не потраја дуго и глухо ваздушног мора Богом изабрана неумитна судња, под плавим небеским сводом по-сруча се у бугарске ровове као казна за виших воћијена аза.

Тардоглави и крвожедни Бугари ображени дејством наше артиљерије и силним налетом наше ђава поред Островског Језера, пешадије на појумљених висима као кукачице почиме да беже остављени сидан плен. Само јашем пуку оставили су две батерије

пута, који води из Горњачева у село Бањицу.

Пошто је наша пешадија избила из појумљене висе, крену се одмах даље. Према наређењу заустависмо се на северним хомсама Малка Ниџе, које се зиђе театарално и стрмо спуштају на пут и по том губе у брежуљкасто Леринско поље. Одатле гласом биоскоп без блоскопских филмова, како у вајеној панци од ступају Бугари, њихова артиљерија, запрега без топова и комара.

После стражовите буре настају морска опет. Ниједкуда се топ не чује. Леринско брежуљкасто поље блажи веће очи Битољ, са својом романтичном околином, манаретама и над висинама издигнута магла до врхова Царногора и Осакова, изазива у људима мастерозан утисак. Ра-

ступају сасвим нове. Немци су иако поштовали нас и наша иака. Била је прива инспекција. Циљ Немаца је био учинити наше расе и наше републике. Немачки су официри били арогантни и вршили су ужасан кратисак на нас."

ЗАУЗЕЋЕ БАГДАДА

Коментари немач. штампе

Берн, 2. марта

Прави коментари немачке штампе о заузетој Багдаду показују да је та јест проузрокована дубоку напредскују у Немачкој. Браз ујасни енглеских трупа извеша-дили су целу немачку нацију.

«Франкфуртгер Цајтунг» се боји да Багдад је већи експлоати-шу љаков успех у политичком војводству. Несумњиво је, пише хист, да ће заузети Багдад по већема престиг Багдада код Аравије.

«Штрасбургер Пост» се чуди преокрету борбе у Месопотамији. Мора се признати да је било нарочатих услова што су Турци одлучили да предаду у енглеске руке једну тако саслути варош.

Корупција у Мађарској

Злоупотребе мађарских богаташа

Мађарски лист «Алкотман» у броју од 25. јан. пише: «Не би никад могли замислiti толиких злочина, колико су учинили извесни беодрини инспекуланти, који су свакак народ ове земље пети. Извла се једна група инди-видуа жишиних сваког човечанског осећаја и протурила је у Аустрију и Италију преко Швајцарске огромне количине жита. Досад је констатовано преко 300 вагона. Али искако од кукуруза, пшенице нашим сузанима. Наје Фраје Пресе» у броју од 26. јан. пише: «У Науковцу је комисија ухапсила трговца Јулија Курцвјала, окријевши, да је извезао у Аустрију 103 вагона јече, ржја и пшенице не до-бавши претходно дозволу. Као заучесници ухапсили су б же лезнички и један црквени чи-ловник. Последња се убло у тре-нутку, кад је ухапшен.

Контрабанда за Аустрију, и то само преко једног стотине Немаца (мађарска) преноси 300 вагона жита. Истражом је утврђено да је ово жито прозвездно 200

милци блудије по вароши и тамо дају по домовини. Одуши-ка смела тога би код војника: «Скори ћемо у Битолу, ако Бог да и кући.» Ипак се човек пре-де-догађаја, који се забављају око њега из тајлог сна и скрну-му пашњку на њих.

Војници опијени раздошћу због успеха, различично је изражаваху.

Чешчи Бугарије док те потка-ши српска артиљерија, број ћеш-ти се најчешће бегати вели-ки падар Савиће Томашевић. По-класаје ону долину код карау-ле и ове ассе, како ви је неки хаубица испарцеласа; како да су наши артиљерица знали, да Македонцима вија засадети вијак на све оне велике пуштале и остојају од 8—10 и. у ква-драту и исподале им руце само они да метну пашњку и да затр-пају — вели подмаред. Малчи-

до 300 круна 100 кг.

Контрабанда је био добио од једног бечког милионира огромне суме за контрабанду жита.»

Бугарско дивљаштво

Насилно регрутовање Срба —

Крф, 28. фебруара

Бугарски листови објављују, да је бугарска влада наредила ре-грутовање у целој српској мо-равској долини. Регрутовање у српској Македонији је већ извр-шено. Те две мере су противне међународном праву чије одредбе гласе да становници поседних српских земаља остају српски поданци и не могу служити ни у каквој странијој војсци а најма-ње у бугарској војсци која је у

рату са њиховом отаџбином. И забља крајње је дивљаштво при-морати српске поданнике да пу-цају на своју рођену браћу Србе који се налазе у српској војсци на македонском фронту, а то је ово баш виши се хоће да буду приморани јадни Срби, за чије се регрутовање јавља.

Такво насиљно регрутовање, странак поданци који се вадило у овоме рату ни у једној другој земљи. Било је примера да су Немци и Аустријанци употреби-љавали становништво поседних земаља на разне војне радове; било је примера да је оно узи-мало у своју рођену војску, или нема примера нати преседани да се у поседних земаљама присту-па редовном регрутовању. Изве-ши је да на самим Бугарима оче-кују задовољавајуће резултате регрутовања у српској Морави. Али факат да си ипак то врше, доказује сасвим другу ствар и утврђено је да они врше регру-товање у намери да могу потпу-но мирно упропастити цело муш-ко становништво под изговором десертерства.

(Пресбиро)

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Лондон. — Министарска кри-за у Шведској завршена је, по-што је министарство дало при-стак за трговински споразум са Енглеском. Министри су по-вукли своје оставке.

Цирих. — У своме тестамен-ту граф Цепелин је поставиле-шикву државу наследницима свих његових проналадзика и права.

Њујорк. — Амерички Црв-

сменци се.

Сви су се војници чудили и давали нашим артиљеријама.

Позади далеко колоне. Арти-љерија и комори уврстади се у поворку на путу све од Острв-ског Језера и узвре у село Гор-ничево.

Мување војника код заробље-не батерије подјаке скрену вим-пажњу.

Она је била пласирана лево од пута. На позив активног по-поручника г. Јанићија Савића, који је сишао у намери да пуша, скучине се војници око крајњег топа и окренуше га непријатељу. На оште изненадије три коњи-ника у галопу излетеше код ка-рауде и упутили се право бате-рији. Погледам на дубину: арти-љери! Сви смо радозијало глед-ли. У оном галопу у мало коња-што не удариши грудма у цеви-

ни Крст наставља да се организује за сваку евентуалност. Мобилизација жена за санитетске службе развија се озбиљно.

Лондон. — У Њујорку је отворена нова немачка завера. Два новника Сандер и Вуненберг, сарадници немачких листова оптужени су, да су покушали добијати војна обавештења из Енглеске и Ирске и после су их слали у Немачку. Шеф завера је Сандер, који је имао уза се око 50 новника, који је слало у Енглеску.

Вашингтон. — Јављају, да

је се до сад пријавило 20.000 хирурга у кор Народне Одбране.

Амстердам. Генерал Фалкен-хајн стигао је у Белгију. «Теле-граф» види у томе предзнак не-мачке офанзиве на западном фронту.

Рим. — Тајна конференција сазвана за 9. март изазвала велико интересовање. Држи се, да ће она протестовати против рат-них злочина.

Њујорк. — Француско-амерички комитет приредио је ручак у част Бергсонову. Том приликом дошло је до великих манифес-тација у част Француске.

им са кабином посланица. Чим је даја приопела у Кеј Јес ини-цији је предат подација.

Позивају се.

Позива се г. Војвода Петри-ча чиновник — памоћник порес-ког одељења срп. касијског, да се јави Владиним Комесарима у Солуну, ради извесног сајмите-ња по акту 731.

Г. Ђ. Лазаревић, ради сај-штења по моби 744.

Г. Петар М Обрадовић или Радоје Обрадовић, да се јави одмах Владином Комесару госп. Ранку Трифуловићу, ради при-јема новца.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски војнички сајмитењ —

Солун, 2. марта.

1. марта икната важи.

Кина против Немачке

Пекинг, 2. марта

После парламента, а сенат је изгласао прекид дипломатских односа са Немачком са 158 гласова против 37. (Радио).

Америчке припреме

Вашингтон, 2. марта

Министар морне учи-нио је поруџину хиљаде лађа од по 4.000 тона за одбрану америчких обала.

(Радио).

Немачки завере

Њујорк, 2. марта.

Америчке власти стериле су десое, односују се немачки аген-ти сказа извесне артиљерије не-мачким песадима, погодијима у пристаништу Филаделфије. Нађено је и икако сензација, којаки су Немци хтели умешти-ти радионице бродова. (Радио).

На западном фронту

Париз, 2. марта

Хавасова Агенција јавља: За-падни фронт, изгледа, изважен из земе зачмадости. Знаки иниција-је се уважавају и налоговијају већима највећима. Британске тру-пе постали су нове, сјајне успе-хе. Батерије су изневадили Немце, кад су се ови били спре-мади за стратегијско пољачење.

На

западном фронту

Париз, 2. марта

Хавасова Агенција јавља: За-падни фронт, изгледа, изважен из земе зачмадости. Знаки иниција-је се уважавају и налоговијају већима највећима. Британске тру-пе постали су нове, сјајне успе-хе. Батерије су изневадили Немце, кад су се ови били спре-мади за стратегијско пољачење. како падају артиљерије? Невала, позе-ћај одстојаје! одговори са косе гласно поручник Цветановић ко-мандир Чу се говор код топа: «Не може, треба топ да се уко-да. Где г. потпоручник оком ту остале војници скоком, зграбили топ и са великим упорновију м брзином гураху га напреј док један од њих не рече стој и ли-фет паде у рупу ископану од њених граната. Док артиљерија спремају топ дотле војници на-чиниште крсту од каре до топа и подаваху један другоме метке и отпоче брза паљба са 5 метака.

Добро је, скрати за 8 метара, одступа путем бугарска артиље-рија и комора, равнограно одго-вори поручник Цветановић. И артиљерија окренуше бруз паљбу.

На моменту када су испадна-ти

топови. Као уочени стадоше Са неописаним браином сјајније ар-тиљерија, пусташе коње који ста-јаху пред батеријом као укопани и од унора зајдјани, и отрчаше оној гомилици. То су били ак-тивни плоручник артиљерија г. Ра-дије М. Милојковић, водник поль-батерије и два редова.

Мајстори од заната латише се свога посла. Један окреће точкаш и ишанчи, други загледа како је том наменити а трећи нађе ме-так из каре, и темпари све са муњевитом брзином, гурну га у топ и топ пуче. Одјекнута дво-звучна детонација онога топа, који се жучио свети својим сапути-цима што га оставише, потрефи-да је очекиваву жељу војника: „Ах, где је та артиљерија!“ Опа-даме круги и трећи метак и пре-стадоше.

Потпоручник Радоје поважа:

како падају артиљерије? Невала, позе-ћај одстојаје! одговори са косе гласно поручник Цветановић ко-мандир Чу се говор код топа:

«Не може, треба топ да се уко-да. Где г. потпоручник оком ту остале војници скоком, зграбили топ и са великим упорновију м брзином гураху га напреј док један од њих не рече стој и ли-фет паде у рупу ископану од њених граната. Док артиљерија спремају топ дотле војници на-чиниште крсту од каре до топа и подаваху један другоме метке и отпоче брза паљба са 5 метака.

Добро је, скрати за 8 метара, одступа путем бугарска артиље-рија и комора, равнограно одго-вори поручник Цветановић. И артиљерија окренуше бруз паљбу.

У моменту када су испадна-

ПОШТА
За Србију

Један је Стефановић трг. из Јагодине извештава своју жену Јелену, да је добио вишег њених карата и да је здрав са браћом — синовцима — шураком Влајком и племеногом Радисавом. Можи да га извести шта је учинила за њим. Пошта 44.

Миланко, Будимир и Станојло Петровићи, Живојин, Стеван и Милан Стојановићи, Стојан, Борислав и Тихомир Павловићи, Добросав, Радивоје и Светозар Рашчићи, Чедомир, Живко и Влајко Ђукићи, Владислав и Светозар Радичевићи, Никодије, Христије, Богомир и Панта Кованчићи, Вејислав и Добросав Митићи, Миле и Божидар Аћимовићи, Душан, Мило и Драги Јанковићи, Светислав, Боривоје и Милivoје Јовчићи, Аврам и Раде Табаковићи са ћетом Богомаром, Владо и Мило Ђурђевићи, Миловоје Зеленчанић, Никола Вељковић, Добросав Брњац, Богосав Миленковић, Чеда Немања, Чеда Стојановић, Милан Симоновић, Милан Малеја, Чеда Петројковић, Милан С. Милан и син, Јевто Петровић, Милојко Марјановић, Чеда Живић, Милорад — Лада Филипов, Обрад Станојевић, Тико Ленин из Јагодине, Милутин и Раде Рајковићи, Владислав Станисављевић из Трњана, Душан Јовановић из Моравца, Миловоје Цветковић и Велимир М. Урошевић.

— Љубисав Бранковић млађар из Бањана, тамнавски, поднаредник, пошта 111, извештава Стевана Басиљевића из Бањана да је здраво и добро са братом Радом, Светиславом, Браниславом и Младеном Бранковићем из Грабовца. Такође су здраво: Стеван Кузмановић, Душан Синђелић, Цветко Цветковић, Божидар Јештаревић, Јанко Маринковић и Лука Влајнић са Уба.

— Ивија К. Миловић рез. иноручник, пошта 44, извештава гђу Јелену Јевд. Стефановића Јагодине и моли је да извести његову фамилију у Г. Штакиљу, да је жив и здрав и моли је да га извести о здрављу његовом, преко Црног Крста на број поште 44.

— Осаја Стојановића: Тодор и Тодор Стојановићи, Стеванмир и Влада Борчаки, Драгутин Милутиновић, Драгутин Митровић, Ђорђе Обреновић, Добросав Велиновић, Добросав Ђорђевић, Драги Димитриј, Милан Ј. Стевановић, Милан Павловић, Љубомир Стојановић, Живко Р. Живановић, Љубисав Ташић, Сава Јаневић, Стеван Савић, Јован Павловић, Рада Стојановић. За одговор моле преко Црног Крста у Женеви на број поште 414.

— Ивана Станисављевића у Средњој Добрињи, ср. пожешка извештава жанд. капар Витомир да је жив и здрав као и брат Ђуро, Новица, Раде, Љука Вучко, Јанко, Јевто, Драгоје, Чеде, Гвозден, Милан, Милован Драгишић, Видеје, Вучко Једићић, Вучко, Видосав, Благоје Симовић, Милосав Стојковић, поручни, Драгољуб и брат Ђоки

дар Мајер. Моли да извештава истим путем. Пошта 999.

— Жива из Селиковца извештава фамилије у општини Трњанској — Пожаревац, да су живи и здрави: Милосав Петровић Цветко Петровић, Драгаша Цветковић, Драгољуб Симић, Душан Симић, Ђорђе Стојановић, Јован Јанковић, Младен, Живота и Богосав Живковић, Александар Николић, Цвеја Трајковић, Илија Миловић, Стеван Николић и Тома Јанковић;

Извештавам српску војску као и грађанство, да сам ресторацију:

„СРПСКИ КРАЉ“

улица Игњатијева бр. 74, где је била једна. Исплатија је понова отворио и исту снабдео добром српском кујном и одличним питећем.

На горњем спрату ресторана је хотел „Лондон“, који има у добних саба, што је врло по десно за г. г. официре — путнике.

Моли за посету,
Душан Г. Марковић,
војни инвалид.

НОВЕ КЊИГЕ

—

Изашле су из штампе и пуштене су у продају ове књиге:

Са српског фронта. Од Ђ. Лазаревића. Цена 0.50 Д.

На помolu. Од Ива Ђиника. Цена 1.50 Д.

Косово или Бој из Косову 1889. год. у народним песмама. Цена 1 — Д.

Књиге се могу добити:

1) Код издавача Николе Ј. Брића, новинара, у уредништву „Велике Србије“ у Солуну, на чију се адресу треба обратити и га распорадају;

2) Код г. С. Стефановића, царника, на служби при Финанској Делегацији у Солуну;

3) У продавници српских књига у ресторацији „Београд“ у Солуну.

4) На фронту одлажен је г. М. Богдановић, фотограф, да скупиши претплату и врши поруџбине.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—